

DAS family® – en ny programserie, der går i dybden

DAS family® er et helt nyt og allround tilbud til de kommunale selskaber, som ønsker en stærk og bred understøtning af virksomhedsdriften.

I dag benytter ca. 25% af de nye danske kommuner DAS2005 og DAS XT-produkterne, som er skræddersyet til at understøtte brugen af DANDAS. Som det første firma på markedet til at udvikle en applikation, der baserer sig på DANDAS-datamodellen, er NIRAS dermed en af de helt store aktører i af-

løbsbranchen. Og lige siden lanceringen af DANDAS som ny national standard i 2005 har vi udbygget og videreudviklet DAS-programmerne betydeligt i tæt samarbejde med vores mange brugere.

DAS family® – en helt ny programpakke

Nu videreudbygger vi DAS-konceptet bredt med vores nye programpakke, DAS family®, der består af en hel række moduler, bl.a. et helt nyt program til håndtering af drift og vedligehold på kloakområdet: DAS DRIVE.

Selve miljøet omkring anvendelsen af DAS skal være i orden. Derfor indeholder DAS family®-pakken også en række små, men vigtige programmer. Det drejer sig f.eks. om specialmoduler til brøndrapportering, håndtering af tv-data og CAROSS.

Læs mere om indholdet af de enkelte moduler på side 2 og 3.

DAS family®

Med programserien DAS family® supplerer vi NIRAS' velkendte afløbsprogram DAS 2005/XT med nye tilkøbsprogrammer til drift og vedligehold, håndtering af brøndata, kvalitetssikring af tv-inspektioner mv.

Serien opdateres løbende – ligesom vi udvikler nye programmer i takt med markedets behov.

Nyheder i DAS 2005

- eksport til XML for udvalgte data
- ny, overskuelig tilgang til Brønd- og TV-rapporter
- masseopdatering af en lang række data på knuder og ledninger
- enkel mulighed for at flytte stik til slutningsknuder til f.eks. en ny ledning
- opdatering af brønde med data fra brøndrapporter (efter eget valg)
- TV-Viewer (viser TV-film for udvalgt ledning, f.eks. valgt i GIS)
- sanerings-, note-, opmålings- og driftsrapport på ledningen

...udviklet af fagfolk for fagfolk

Programserien, der supplerer NIRAS' velkendte afløbsprogram DAS20005/XT med nye tilkøbsprogrammer til drift og vedligehold, håndtering af brøndata m.v., er udviklet af fagfolk for fagfolk. Det betyder, at kloakforsyningerne kan være ovenpå, fordi de med DAS family® ved, hvad der sker under os. Programmerne er samtidig opbygget, så de er brugervenlige og har størst mulig fleksibilitet. I det følgende kan du få et overblik over, hvad de enkelte moduler i programpakken indeholder.

DAS2005/XT er DAS-applikationer, som er specielt udviklet af NIRAS til at understøtte implementering og brug af DANDAS. I 2005 blev DANDAS indført som ny national standard, og Dansk Vand- og Spildevandsforening (DANVA) anbefaler alle, der arbejder med registrering af afløbssystemer, at anvende DANDAS. Den nye standard betyder, at DAS-brugere skal opgraderes til den nye databaseplatform, DANDAS.

DAS TV: Er et uundværligt værktøj når kloakforsyningen modtager TV-inspektioner. Med DAS TV kan man se TV-inspektionerne, før de indlæses i DAS2005, og både filmkvaliteten og XML-filerne kan kontrolleres, inden data indlæses. Med DAS TV kan du både se TV kørt efter DAS5 og efter DANDAS, og du kan udskrive papirrapporter og tage stillbilleder f.eks. til en rapport.

DAS Brøndata: NIRAS har udviklet et program til brøndrapportering i det nye DANDAS-format. Brøndrapporter indtastes direkte i programmet i henhold til Fotomanualens standardskema for brøndrapportering. DAS Brøndata validerer indtastning i forhold til DANDAS-formatet, så kun værdier, der overholder formatet, kan indtastes. Brøndrapporterne gemmes i en database med mulighed for opdeling i forskellige arbejdsområder og kan eksporteres i DANDAS xml-format til udveksling med andre brugere.

DAS Caross: er en applikation til AutoCAD. CAROSS, der benyttes til udtegning af kloak- og temaplaner i AutoCAD, er tæt knyttet til DAS 2005, og kloakdata kan således eksporteres fra DAS 2005 til

DAS TV gør det nemmere at arbejde med TV-inspektion

CAROSS. Brugeren kan redigere brønd- og ledningslabels i CAROSS, inden labels udtegnes. CAROSS gør det også muligt for brugeren at foretage individuelle tilpasninger, så kloak- og temaplaner får det ønskede udseende.

DAS DRIVE: et helt nyudviklet Drift- og Vedligehold-program, som er målrettet behandling af henvendelser til kommunen fra borgere og andre vedrørende afløbssystemer og skadedyr. Læs mere om programmet og dets mange muligheder på side 3.

DANDAS datamodellen

En fælles beskrivelse af indhold og struktur for opbygning af en database til registrering af kloakdata. Dansk Vand- og Spildevandsforening, DANVA, ejer og distribuerer datamodellen, som er ny national standard fra 2005.

DAS DRIVE

– et nyt program til drift og vedligeholdelse af kloakdata

Kloakforsynings primære opgaver er at drive og vedligeholde kloaksystemer. En anden vigtig opgave er at behandle henvendelser fra borgerne.

Nu kan kloakforsyninger hente effektiv hjælp i et helt nyt program, DAS DRIVE, som NIRAS har udviklet som en del af DAS family®-pakken. DRIVE henter kloakdata direkte fra DANVA's datamodel DANDAS og er forberedt til, at det hurtigt kan tilpasses DANVA's datamodel for drift og vedligeholdelse for afløbssystemer, når denne måtte blive vedtaget. Uanset om det gælder observation af rotter eller andre skadedyr, brud, tilstopning m.v., kan henvendelser behandles let og effektivt ved hjælp af DRIVE. Samtidig sikrer DRIVE, at borgerhenvendelser behandles ens, i overensstemmelse med Kloakforsynings serviceniveau og at behandlingen dokumenteres.

DRIVE i praksis

DRIVE sørger for, at en henvendelse til f.eks. borgerservice straks videregives til Kloakforsyningen, som nu har mulighed for at hente de kloakdata, der allerede findes for lokaliteten.

Når en henvendelse er registreret med en adresse, viser DRIVE straks området i en GIS brugerflade – komplet med ledninger, knuder og kommunens grundkort som baggrund. Samtidig henter DRIVE data om ledninger, brønde samt brøndrapporter og TV-inspektioner direkte fra DANDAS. Via DRIVE hentes tillige den driftsrelaterede historik, dvs. driftsrutiner og tidligere henvendelser. Med de oplysninger på skærmen kan Kloakforsyningen planlægge en drifts- og/eller vedligeholdelsesaktivitet og generere en rekvisition til den udførende med oplysning om, hvad der skal ske på den enkelte lokalitet. Når aktiviteten er udført, melder den udførende tilbage til

Kloakforsyningen vedrørende tilstand, observationer og forslag til konsekvens.

Opgaven afsluttes ved, at Kloakforsyningen angiver årsagen til problemet, tager stilling til fremtidige aktiviteter på strækningen (dvs. om der skal oprettes en rutine) og angiver, om den eventuelle klage var berettiget eller ej. Og eventuelt melder tilbage til borgeren, hvad der er foretaget.

Effektivt og operationelt med DRIVE

Med NIRAS' DRIVE til behandling af henvendelser og håndtering af drift og vedligeholdelsesaktiviteter for afløbssystemet får Kloakforsyningen et effektivt, operationelt værktøj, der kan:

- sikre hurtig og ensartet behandling af borgerhenvendelser og dokumentere behandlingen
- give et samlet overblik over Kloakforsynings drifts- og vedligeholdelsesaktiviteter på ledninger og brønde,
- sikre, at Kloakforsyningen har de nyeste data på skærmen, når der planlægges nye aktiviteter
- generere rekvisitioner til de udførende
- samle de relevante oplysninger for drift og vedligeholdelse til brug for benchmarking
- sikre registrering af klager og lave opgørelse af berettigede hhv. uberettigede klager

DRIVE gør livet lettere

DRIVE

– en web-løsning, som kan arbejde op ad alle GIS-værktøjer

Tekniske krav til DRIVE:

- Windows 2003 server med IIS, framework 2.0
- DANDAS database eller tilsvarende afløbsdatabaser

DAS2002-brugere, som endnu ikke har skiftet til DANDAS, kan også benytte DRIVE.

DAS family®-holdet

Dorte Juul Sørensen
Projektchef DAS family®
Tlf. 9630 6541
uls@niras.dk

Martin Brandi
Landinspektør
Tlf. 9630 6540
mab@niras.dk

Eva Haarbo Nielsen
Teknisk assistent
Tlf. 9630 6539
evn@niras.dk

Mogens Rokkedal
Teknisk assistent
Tlf. 9630 6535
mog@niras.dk

Henrik Hedelund
Topograf
Tlf. 4810 4509
hhe@niras.dk

Anca Hansen
Civilingeniør
Tlf. 4810 4760
anh@niras.dk

... og udviklingen fortsætter!

Lidt om vores fremtidsplaner for DAS family®

DAS2005 udbygges snarest med en række nye faciliteter, f.eks.

- længdeprofiler
- let og overskuelig håndtering af oprindelsesoplysninger
- saneringsrapporter
- ny og forbedret udskriftsfunktion
- flere nyttige checkrapporter

Vi har følgende nye familiemedlem på vej:

- DAS2MOUSE (udtræksprogram til MOUSE)

På længere sigt planlægger vi at udbygge familien med en opdateret udgave af NIRAS' program til værdiansættelse af kloakker (DIVA).

DAS family® Oktober 2007

Redaktør (ansvh.):
Dorte Juul Sørensen

Redaktionssekretær:
Anne-Mette Kristensen

Layout:
Gitte Pedersen

Tryk:
Rosenberg Bogtryk ApS

Adresseændringer og lign.:
Anne-Mette Kristensen
tlf.: 9630 6403
fax: 9630 6404
e-mail: met@niras.dk

NIRAS
Vestre Havnepromenade 9
Postboks 119
9100 Aalborg
tlf. 9630 6400

Sortemosevej 2
3450 Allerød
tlf.: 4810 4200

Åboulevarden 80
Postboks 615
8100 Århus C
tlf.: 8732 3232

Buchwaldsgade 35
5000 Odense C
tlf.: 6312 1581

niras@niras.dk
www.niras.dk
www.dasfamily.dk

NIRAS
-rød du kan regne med